

Filosoffen

Ved ANDERS FOGH JENSEN

Argumentationsanalyse - senatmetoden

Senatmetoden

Anders Fogh Jensen - www.filosoffen.dk

En mulig metode til at analysere argumentationer i tekster er Jørgen Døørs Senatmetode, som jeg lærte i 1993 (beskrevet i "Dialektisk hermeneutik", Odense Universitet, 1989.) En argumentationsanalyse skal give 1) klarhed over en tekst, og skal 2) hjælpe til at kunne begrunde en tolkning. Nedenstående er min fremstilling af Senat-Metoden, og er samtidig en hjælpende hånd til at forstå min ikke altid letfortolkbare tavleorden. Senat står for Spørgsmål, Eksempler, Nøgleord, Argumentation, Teser - og hertil metoden. Jeg tilføjer det en analyse af metaforen - cf. [metaforologik](#).

Spørgsmål - S/Sv

Ved at markere spørgsmålene kan man få et første overblik over hvad teksten handler om. Endvidere kan de bruges til at begrunde en tolkning af teksten. Spørgsmål kan være både eksplicitte (syntaktisk indikerede) og implicitte.

Svar markerer jeg med 'Sv'.

Eksempel - E

Eksempler er forfatterens udstrakte hånd til læseren, dvs. en henvisning til en fælles rekursbasis mellem forfatter (taler) og læser. Eksempler viser dermed hvad forfatteren mener læser og forfatter er fælles om (jf. Hermeneutik). Også eksempler kan være både eksplicite (syntaktisk indikerede) eller implicite.

At fremfinde eksempler kan også hjælpe til at begrunde en tolkning, for nogle tolkninger passer bedre med eksemplerne end andre.

I en modargumentation kan man bruge modeksempler, hvis man har fundet tekstens eksempler frem (se også nedenfor: Metafor).

Nøgleord - N

En markering af nøgleordene er med til at fremhæve tekstens tema. Hvis nøgleordene også indgår i tekstens eksempler eller spørgsmål, er det lettere at argumentere for at nøgleordene er nøgleord, og dermed at ens tolkning af rimelig.

Pas på med at fremhæve for mange nøgleord. Så drukner det enkelte nøgleords 'nøgleagtighed'.

Nogle ord er definerede i teksten. Jeg leder altid efter definitioner, da det er klare præmisser hvorom en diskussion kan stå. Jeg markerer definitioner med 'D'.

Argumentation - A + p,c, K

Også argumenter kan være eksplicite eller implicite. Eksplicite argumenter er angivet ved argumentindikatorer som disse (eller andre):

Præmisindikatorer	Konklusionsindikatorer

• afledes fra • da • deduceres fra • eftersom • for • fordi • følger fra • grunden til • grunder er • hvis • i lyset af • idet • med den begrundelse • som antydnet • som kan sluttes fra • vise ved	• altså • beviser at • derfor • det følger at • følgelig • hvilket viser / betyder • implicerer • kan slutte • konkluderer • konsekvensen er • medfører • peget på den konklusion • som følge deraf • som resultat • som tillader os at slutte • således at

En sammenhæng mellem præmisser og konklusion vises, hvis konklusionens nøgleord genfindes i præmisserne. Vær opmærksom på at i mange argumentationer kommer konklusionen først, fordi forfatteren må præsentere det emne, der tales om.

Jeg deler argumenter op i Pro og Contra, og markerer disse med henholdsvis 'p' og 'c'. Man kan godt forestille sig at en forfatter tager nogle modargumenter ind mod sit anliggende, for at behandle disse og tilbagevise dem.

Jeg betegner en konklusion med K.

Tese - T + HT

En tese er enten (1) præmisser i argumentet, (2) forudsætninger for argumentationen eller (3) det, der argumenteres for/imod, det vil som regel sige konklusionen. (Midlertidigt) at acceptere teserne er en forudsætning for at følge teksten.

Man kan også komme ud for (4) hypoteser. Jeg markerer disse med 'HT'.

Metode - Me

At undersøge tekstens metode, dvs. hvordan den griber sit emne an. Det kan være forhold som:

- hvordan forfatteren er kommet på og hvordan læseren kan komme på tanken.
- fremstillingsmåde, stil
- forholdet til konteksten og co-tekster (andre tekster).

Eksempler på metoder kan være analogi, marxisme, strukturalisme, hermeneutik, positivisme m.v. Der er ikke blot tale om videnskabsteoretiske retninger, men også om en argumentationsstil.

Det kan ofte være svært at finde en bestemt metode i en tekst, specielt hvis den er mindre videnskabelig eller filosofisk. Jeg foreslår derfor at man generelt supplerer M'et med metaforer, der også siger noget om argumentationsstilen (jf. Eksempler).

Metafor – Mf

Der søges efter fremtrædende metaforer i teksten. Hvilke metaforer der bruges kan have stor betydning for argumentationen, da strukturen i en metafor angiver hvad der er logisk: Det sætter en 'metaforologik': I en beholdermetafor er det logisk at søge indad (indhold er vigtigere end form), i en vejmetafor er det logisk at søge fremad osv.

Jeg markerer metaforer med 'Mf'.

Eksempler på brug af Senat-metoden

[R. Descartes: Meditations 2. meditation, 4. afsnit.](#)

P. Bourdieu: "Unifier pour mieux dominer" / "Globaliser for bedre at kunne herske"

[Naomi. Klein: No logo](#)

[Gå på opdagelse i dette tema](#)

